

XXIX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
IM. CC. M. JRA HIERONIMA DEKUTOWSKIEGO PS. „ZAPORA” W LUBLINIE

Konkurs wiedzy i umiejętności
„Ukraina – terra (in)cognita”
Edycja XIV – 2023
w ramach festiwalu „Ukraina w Centrum Lublina”
pod patronatem Ambasady Ukrainy w RP

Motto: „Odkryjmy Ukrainę znaną i zapomnianą”

To już czternaste spotkanie festiwalowe z naszym wschodnim sąsiadem Polski – Ukrainą. Tysiąc lat wspólnego sąsiedztwa zaowocowało różnymi wydarzeniami w historii – tymi, które dzieliły ludzi, jak i tymi, o których mówimy z radością. Przed nami wspólne budowanie lepszej Europy bez konfliktów, wojen, napięć, lecz Europy pokoju, wspólnych wartości, partnerstwa, szacunku i zaufania.

Nasz konkurs jest propozycją i zachętą do dialogu, do lepszego poznania naszych sąsiadów. Zapraszamy do niego młodzież ze szkół podstawowych (klasy 7 i 8) i liceów nie tylko z Lublina, lecz również z innych miast.

Organizatorzy

Regulamin konkursu:

1. Cele konkursu:

- rozbudzanie wśród młodzieży zainteresowań o naszym wschodnim sąsiedzie
- przygotowanie do przyszłej współpracy ludzi z obu stron granicy oraz budowanie dialogu międzykulturowego
- zachęcenie do realizacji wspólnych projektów
- przełamywanie stereotypów na temat sąsiadów
- dążenie do wzajemnego poznania, zrozumienia, pojednania obu narodów
- poznanie dziedzictwa kulturowego Ukrainy (literatura, architektura, muzyka, sport, kino, kuchnia, teatr i in.)
- poznanie miast partnerskich Lublina w Ukrainie.

2. Organizatorzy konkursu: Fundacja Kultury Duchowej Pogranicza, XXIX Liceum Ogólnokształcące im. cc. m. jra Hieronima Dekutowskiego ps. "Zapora" w Lublinie. Konkurs odbywa się w ramach festiwalu „Ukraina w Centrum Lublina”. Festiwal odbywa się przy wsparciu Urzędu Miasta Lublin.

3. Uczestnicy konkursu: młodzież klas 7-8 szkół podstawowych oraz licealnych Polski. Liczba zgłoszonych kandydatów z każdej szkoły/liceum jest nieograniczona.

4. Zadania konkursowe:

- uczestnicy rozwiązują indywidualnie zadania w formie testu z mapką konturową Ukrainy. Oddzielnie piszą test uczniowie liceum, oddzielnie – klas podstawowych.
- podczas sprawdzania testu uczestnicy konkursu będą mieć okazję wziąć udział w wydarzeniach integracyjnych.
- Ok. 12.30-13.00 – wyłonienie zwycięzców konkursu.

5. Formy aktywności, jakimi muszą wykazać się uczestnicy:

- znajomość nazw największych miast Ukrainy
- wiedza z zakresu geografii i historii państwa
- znajomość nazwisk wybitnych Ukraińców (wykaz w punkcie 10 regulaminu)
- umiejętność rozpoznawania na zdjęciach wybranych obiektów zabytkowych Ukrainy (wykaz w punkcie 10 regulaminu)
- znajomość kultury ukraińskiej – tradycje, literatura, film, muzyka, nauka architektura, muzyka, sport, kino, kuchnia, teatr i in.).

6. Kryteria zadań konkursowych:

Jury sprawdzi testy i wyłoni trzy najlepsze prace. Wyniki konkursu będą na stronie festiwalu „Ukraina w Centrum Lublina” na Facebook: <https://www.facebook.com/UkrainawCentrumLublina>

7. Kalen darz konkursu:

- ogłoszenie konkursu – 18 października 2023 r.
- zgłoszenie szkół drogą mailową odbywa się do dnia 10 listopada 2023 r. na adres: ukraina.terraincognita@gmail.com z dopiskiem Konkurs ”Ukraina – terra (in) cognita”.
- konkurs odbędzie się 13 listopada 2023 o godz. 10.00.
- Konkurs odbędzie się w XXIX Liceum Ogólnokształcące im. cc. mjra Hieronima Dekutowskiego ps. "Zapora" w Lublinie

8. Jury konkursu:

- FKDP – **dr Iryna Kostetska**
- **pani dr Nadia Gergało-Dąbek**, Centrum Europy Wschodniej, UMCS
- **pani Iwona Kryczka**, nauczycielka geografii XXIX Liceum Ogólnokształcącego im. cc. mjra Hieronima Dekutowskiego ps. "Zapora" w Lublinie

9. Zakres tematyczny do konkursu:

- a) symbole Ukrainy (flaga, godło, hymn – kolory, kształt, znaczenie, pochodzenie)
- b) tradycje ukraińskie (stroje ludowe, zwyczaje, kuchnia ukraińska)
- c) geografia Ukrainy (największe miasta, rzeki, góry; podział administracyjno-terytorialny)
- d) waluta (postacie umieszczone na banknotach, ich znaczenie w dziejach Ukrainy)
- e) elementy ukraińskie w Lublinie (topografia (skwer Szewczenki, ulica Ruska i in.), instytucje państwowe (Konsulat Generalny Ukrainy w Lublinie), militarne (Polsko-Ukraińsko-Litewska Brygada); religijne (cerkwie wschodnie), młodzieżowe (Płast); miejsca pamięci (cmentarz na Lipowej, pomnik żołnierzom Ukraińskiej Republiki Ludowej, pomnik ofiarom Wielkiego Głodu itp.).
- f) kultura ukraińska (literatura, sztuka, architektura, muzyka, nauka)

10. **Najważniejsze wydarzenia w historii Ukrainy, które rzutowały na jej dzieje:**

1. Okres Rusi Kijowskiej
 - 988 – Chrzest Rusi Kijowskiej (potomek Ruryka Włodzimierz Wielki przyjął chrzest z Bizancjum)
 - 1240 – mongolski najazd na Ruś, zdobycie Kijowa (**dla LO**)
 - 1253 – koronacja Daniela Halickiego na Króla Rusi (1253–1264) (**dla LO**)
2. Okres Siczy Zaporoskiej
 - koniec XV w. – powstanie Siczy Zaporoskiej
 - 1654 – Ugoda perejaśławska, podporządkowanie Siczy Moskwie (**dla LO**)
 - 1775 – likwidacja Siczy Zaporoskiej przez Katarzynę II (**dla LO**)
3. Okres Rzeczypospolitej Obojga Narodów

- 1569 – Unia Lubelska
- 1658 – Unia Hadziacka (**dla LO**)
- 4. 1710 – pierwsza ukraińska Konstytucja Pyłypa Orłyka
- 5. 1721 – pozbawienie Ukrainy jej historii i dziedzictwa, dekret cara Piotra I Wielkiego o przemianowaniu Państwa Moskiewskiego (Moskowie) na Rosję (grecka nazwa Rusi) (**dla LO**)
- 6. Okres pierwszej niepodległości Ukrainy
 - 20 XI.1917 – utworzenie Ukraińskiej Republiki Ludowej
 - 2020 - polsko-ukraiński sojusz Józefa Piłsudskiego i Symona Petlury
- 7. Okres ZSRR
 - 1922-1933 – Wielki Głód – ludobójstwo Ukrainy dokonane poprzez wywołanie sztucznego głodu, wskutek którego na wschodzie i południu Ukrainy zginęło od 6 do 10 mln ludzi
 - 1986 r. – wybuch elektrowni w Czarnobylu
 - 1990 r. – rewolucja na granicy (**dla LO**)
- 8. Okres drugiej niepodległości
 - 24 sierpnia 1991 – odzyskanie niepodległości Ukrainy
 - 28 czerwca 1996 – uchwalenie Konstytucji Ukrainy (**dla LO**)
- 9. Listopad 2004 – Pomarańczowa Rewolucja.
- 10. Listopad 2013 – EuroMajdan/Rewolucja Godności
- 11. 2014r. – 2021 – Antyterrorystyczna operacja na Wschodzie Ukrainie
- 12. Od 24.02.2022 – wielkoskalowa inwazja Rosji na Ukrainę

Znane postacie

Historia:

- Włodzimierz I Wielki (https://pl.wikipedia.org/wiki/W%C5%82odzimierz_I_Wielki)
- Jarosław Mądry (https://pl.wikipedia.org/wiki/Jaros%C5%82aw_I_M%C4%85dry)
- Daniel Halicki (https://pl.wikipedia.org/wiki/Daniel_Halicki)
- Bohdan Chmielnicki (https://pl.wikipedia.org/wiki/Bohdan_Chmielnicki)
- Iwan Mazepa (https://pl.wikipedia.org/wiki/Iwan_Mazepa)
- Symon Petlura (https://pl.wikipedia.org/wiki/Symon_Petlura)

Literatura:

- Iwan Kotlarewski (https://pl.wikipedia.org/wiki/Iwan_Kotlarewski)
- Taras Szewczenko (https://pl.wikipedia.org/wiki/Taras_Szewczenko)
- Łesia Ukrainka (https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%81esia_Ukrainka)
- Iwan Franko (https://pl.wikipedia.org/wiki/Iwan_Franko)
- Wasyl Stus (https://pl.wikipedia.org/wiki/Wasyl_Stus)
- Lina Kostenko (https://pl.wikipedia.org/wiki/Lina_Kostenko)

Filozofia i historia:

- Hryhorij Skoworoda (https://pl.wikipedia.org/wiki/Hryhorij_Skoworoda)
- Mychajło Hruszewski (https://pl.wikipedia.org/wiki/Mychaj%C5%82o_Hruszewski)

Malarstwo:

- Maria Prymaczenko (https://pl.wikipedia.org/wiki/Marija_Prymaczenko, obrazy: <https://www.wikiart.org/uk/mariya-primachenko>)
- Kateryna Bilokur (https://pl.wikipedia.org/wiki/Kateryna_Bi%C5%82okur; obrazy: <https://www.wikiart.org/uk/katerina-bilokur>)
- Iwan Marchuk (https://pl.wikipedia.org/wiki/Iwan_Marczuk, obrazy: <https://www.wikiart.org/uk/marchuk-ivan-stepanovich>)

- sztuka malarstwa dekoracyjnego „Petrykiwka” (<https://pl.wikipedia.org/wiki/Petrykiwka>;
przykłady: <https://tsdea.archives.gov.ua/exhibitions/unesco/?page=petrukivka>)

Muzyka:

- Szchedryk (<https://pl.wikipedia.org/wiki/Szczedryk>, <https://www.youtube.com/watch?v=-2L-02UkvXo>)

- Oj, u łuzi czerwona kałyna (<https://www.youtube.com/watch?v=GBcJcdNqhhw>)

Zwycięskie piosenki w Eurowizji:

- Rusłana 2004 (<https://www.youtube.com/watch?v=VD6of9YQMMc>)

- Dżamała 2016 (<https://www.youtube.com/watch?v=B-rnM-MwRHY>)

- Kalush 2022 (<https://www.youtube.com/watch?v=obZi8fbESWw>)

- UWAGA! Wideo obowiązkowe do oglądania. Na ich podstawie będą sformułowane pytania:

Piosenki:

https://www.youtube.com/watch?v=iV_4XvldJw0 – „Czerwona Ruta”

<https://www.youtube.com/watch?v=eq2ENtUDssQ> – „Hucułka Ksenia”

https://www.youtube.com/watch?v=ZkYWRgGcj_o – „Bila topoli”

<https://www.youtube.com/watch?v=RfCwrvo61KU> – „Ja pidu w daleki hory”

<https://www.youtube.com/watch?v=zesq35a-xp0> – „Na nebi”